

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2023. GODINE

Razred ili kategorija natjecanja: ispit za 1. razred

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova _____ / 50

Potpis članova Županijskoga povjerenstva

1. _____

2. _____

P
e
č
a
t
š
k
o
l
e

Potpis članova Županijskoga povjerenstva koji su vrednovali odgovore:

Mjesto i nadnevak: _____

Zadatke rješavaj prema uputi ispred svake skupine zadataka.

Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Odgovori se upisuju kemijskom olovkom plavom tintom koja se ne briše. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje tinte (osim plave), učenik će se diskvalificirati. Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika, posebice treba poštovati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena. Za pisanje geografskih imena u ispitima i praktičnim radovima primjenjuju se rješenja iz *Hrvatskoga pravopisa* Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (2013.).

Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino je u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena uporaba čitljivo napisanoga velikog tiskanog slova.

Tijekom pisanja ispita ne smije se koristiti ničim osim navedenim priborom za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod sebe, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji nabilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilnu provedbu natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita.

Tijekom pisanja ispita natjecatelj se može koristiti papirom formata A4 koji mu dodjeljuje Županijsko povjerenstvo i ovjerenim pečatom škole. Nakon završetka pisanja taj se papir predaje Županijskomu povjerenstvu i čuva s drugom dokumentacijom natjecatelja.

Potpuno pravilno riješeni zadatci prema uputi za rješavanje vrednuju se jednim, dvama ili trima bodovima. Netočno se riješeni zadatci, naknadno ispravljeni odgovori, odgovori napisani u zagradama i bilo koje kombinacije točnoga i netočnoga odgovora ne vrednuju.

Nakon isteka vremena za rješavanje zadataka ispit preuzima Županijsko povjerenstvo.

SLJEDEĆIH PET ZADATAKA RIJEŠI S POMOĆU SINOPTIČKE KARTE.
U SVAKOME OD SLJEDEĆIH PET ZADATAKA JEDAN JE TOČAN ODGOVOR.
ZAOKRUŽI SLOVO ISPRED TOČNOGA ODGOVORA.

1	
---	--

1. Koja fronta nije prikazana na sinoptičkoj karti?

- A) fronta okluzije   B) hladna fronta   C) topla fronta

1	
---	--

2. Koliki tlak zraka prikazuje izobara s najnižom vrijednošću toga klimatskog elementa?

- A) 970 hPa   B) 970 Pa   C) 975 hPa   D) 980 hPa   E) 980 Pa

1	
---	--

3. U kojoj je od navedenih država 15. siječnja 2023. godine puhao najjači vjetar?

- A) u Danskoj   B) u Grčkoj   C) u Italiji   D) u Rumunjskoj   E) u Španjolskoj

1	
---	--

4. U kojoj je od navedenih država 15. siječnja 2023. godine bilo najsunčanije?

- A) u Češkoj   B) u Litvi   C) u Poljskoj   D) u Švicarskoj   E) u Turskoj

1	
---	--

5. Koji vjetar je puhao u Bjelorusiji 15. siječnja 2023. godine?

- A) jugoistočni   B) jugozapadni   C) sjeveroistočni   D) sjeverozapadni

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE TABLICE.

6 h	7 h	13 h	14 h	15 h	18 h	21 h	22 h
16 °C	18 °C	23 °C	24 °C	25 °C	23 °C	21 °C	20 °C

1

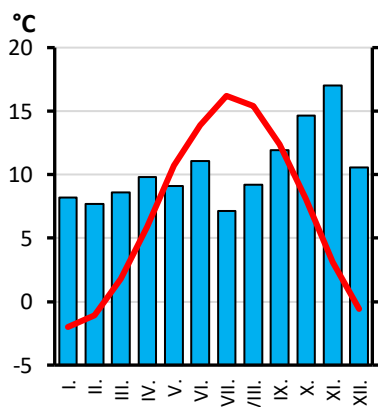
6. Na temelju podataka iz tablice izračunaj prosječnu dnevnu temperaturu zraka prema pravilu o njezinu izračunu te navedi pripadajuću mjernu jedinicu. Prosječna dnevna temperatura zraka iznosi _____.

Prostor za računanje

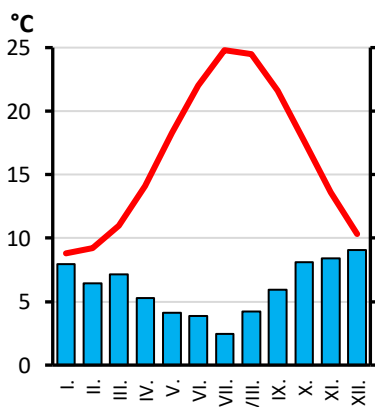
SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENIH KLIMATSKIH DIJAGRAMA.

3

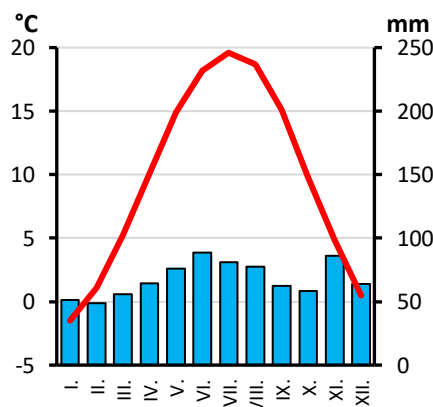
7. Poveži klimatski dijagram s odgovarajućim naseljem tako da **na crtu ispod** dijagrama napišeš odgovarajući broj. Jedno naselje nije moguće povezati.

_____

_____

_____

1 – Pazin

2 – Đurđevac

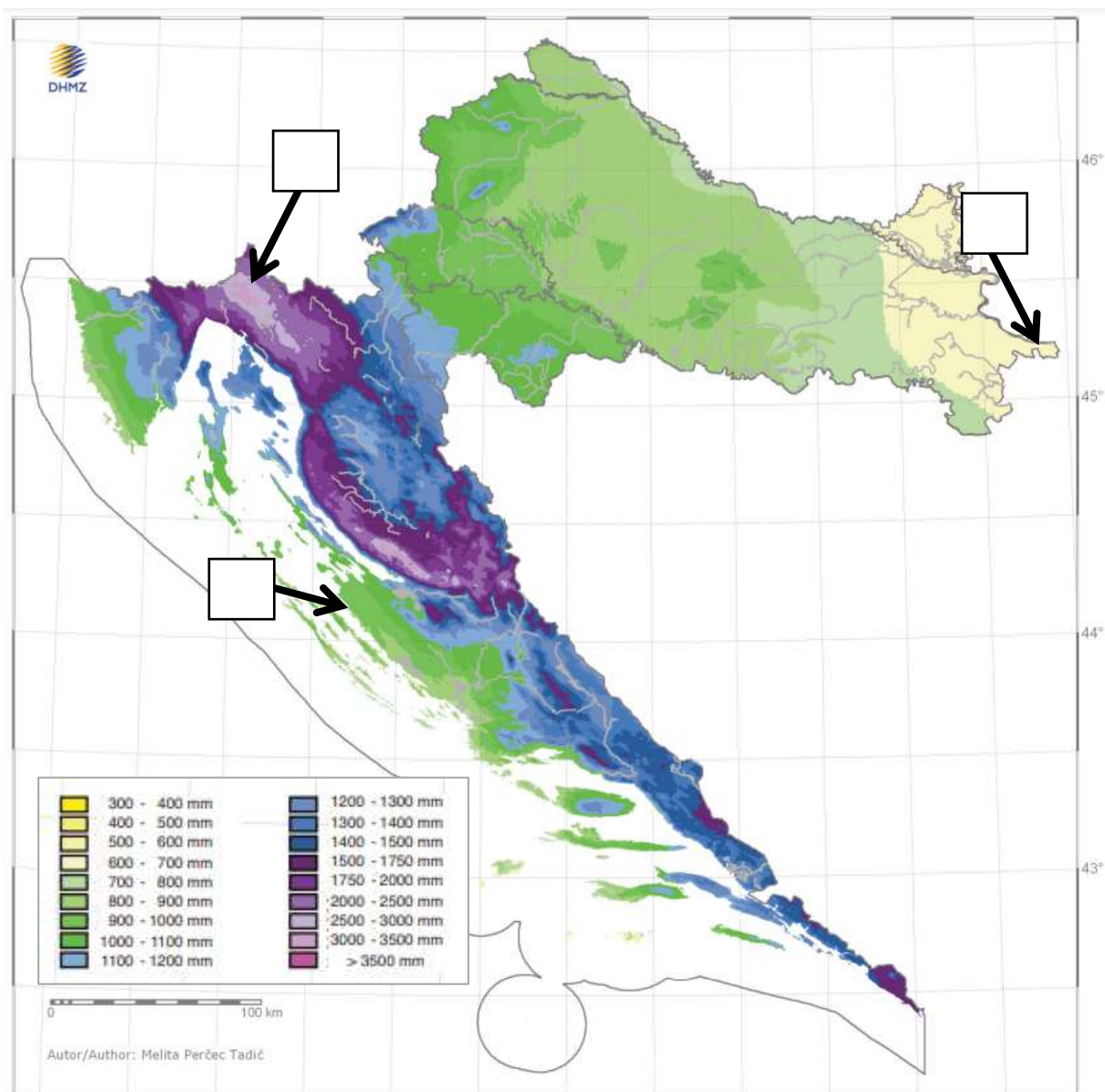
3 – Hvar

4 – Parg

1

8. Naziv je najsušega godišnjeg doba na klimatskome dijagramu koji prikazuje maritimni režim padalina _____.

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE KARTE PROSJEČNE GODIŠNJE KOLIČINE PADALINA 1961. – 1990. GODINE.

3

9. U pravokutnike na karti upiši odgovarajuće brojeve ispred klimatskih faktora koji dominantno modificiraju godišnju količinu padalina u mjestima označenim strelicama.

1 – geografska dužina

2 – geografska širina

3 – kontinentalnost

4 – maritimnost

5 – morske struje

6 – reljef

1

10. Koje od navedenih naselja ima najveću godišnju količinu padalina?

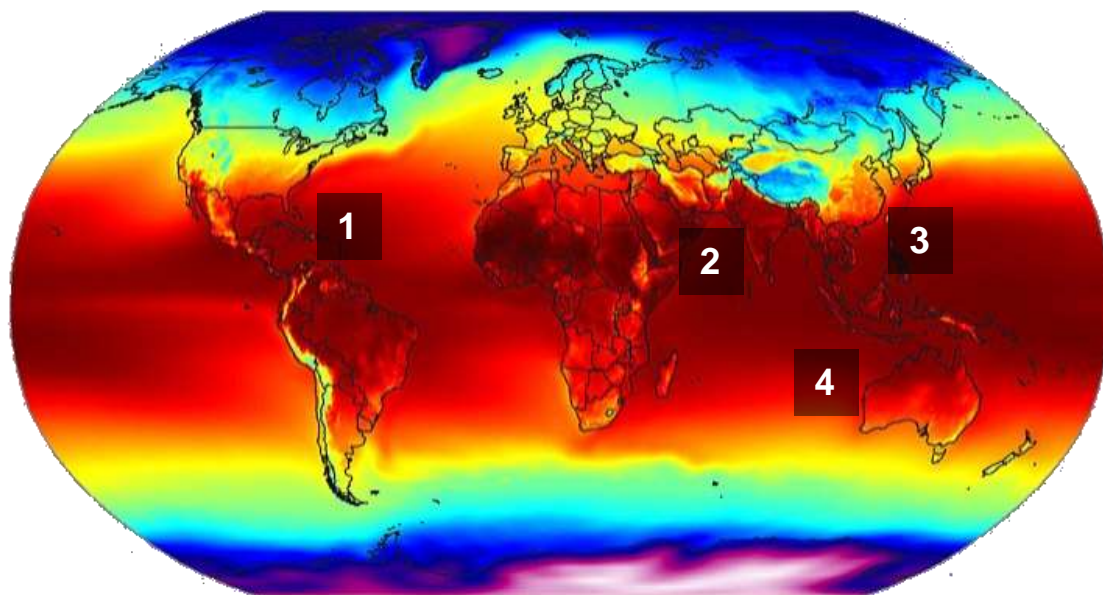
A) Dubrovnik

B) Gospić

C) Rijeka

D) Samobor

**SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE KARTE
ODABRANOG KLIMATSKOG ELEMENTA.**

1

11. Naziv je klimatskoga elementa čija je geografska raspodjela prikazana na karti

_____.

1

12. Koji je razlog pravilnije geografske raspodjele prikazanoga klimatskog elementa na južnoj polutki?
Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

A) geografska širina   B) kut upada Sunčeva zračenja

C) nadmorska visina   D) raspodjela kopna i mora   E) Zemljina rotacija

2

13. Vremenska nepogoda prikazana na fotografiji desno
može se pojaviti na području koje je na karti označeno
brojem _____. U tome se području ta nepogoda naziva

_____.

**U SLJEDEĆEMU ZADATKU POVEŽI POJMOVE S PRIPADAJUĆIM OPISOM
UPISOM SAMO JEDNOGA BROJA NA CRTU POKRAJ POJMA.**

2	
---	--

14. Poveži pojmove tako da na crtu pokraj polja tlaka zraka napišeš odgovarajući broj pored opisa vremenskih uvjeta. Dva opisa vremenskih uvjeta nije moguće povezati.

islandska ciklona _____ sibirska anticiklona _____

1 padaline zimi   **2** padaline ljeti   **3** stabilno vrijeme zimi   **4** stabilno vrijeme ljeti

**U SLJEDEĆA TRI ZADATKA POVEŽI POJMOVE U LIJEVOME STUPCU UPISOM
SAMO JEDNOGA SLOVA IZ SREDNJEGA STUPCA I SAMO JEDNOGA SLOVA IZ
DESNOGA STUPCA.**

2	
---	--

15. Poveži pokratu zračne mase s pripadajućim obilježjima (temperatura, vlažnost).

_____ mP	A – iznimno hladna	1 – iznimno suha
_____ cT	B – hladna	2 – suha
	C – umjereno topla	3 – vlažna
	D – vruća	4 – iznimno vlažna

2	
---	--

16. Poveži klimatski element s uređajem kojim se mjeri te mjernom jedinicom.

_____ vlaga	A – anemometar	1 – bofori
_____ tlak zraka	B – barometar	2 – metri po sekundi
	C – higrometar	3 – milibari
	D – termometar	4 – postotci

2	
---	--

17. Poveži reljefni oblik s genetskim tipom reljefa i pripadajućim procesom.

_____ valov	A – fluvijalni	1 – egzaracija
_____ kamenica	B – glacijalni	2 – korozija
	C – krški	3 – erozija
	D – marinski	4 – abrazija

U SLJEDEĆEMU ZADATKU IZRAČUNAJ TRAŽENE VRIJEDNOSTI TE ODGOVOR UPIŠI NA CRTU S PRIPADAJUĆOM MJERNOM JEDINICOM.

2

18. Pri nekoj temperaturi 5 m^3 zraka može primiti najviše 100 grama vlage.

Apsolutna vlaga iznosi 5 g/m^3 .

- Koliko iznosi relativna vlaga? _____
- Koliko iznosi apsolutna vlaga pri temperaturi rosišta? _____

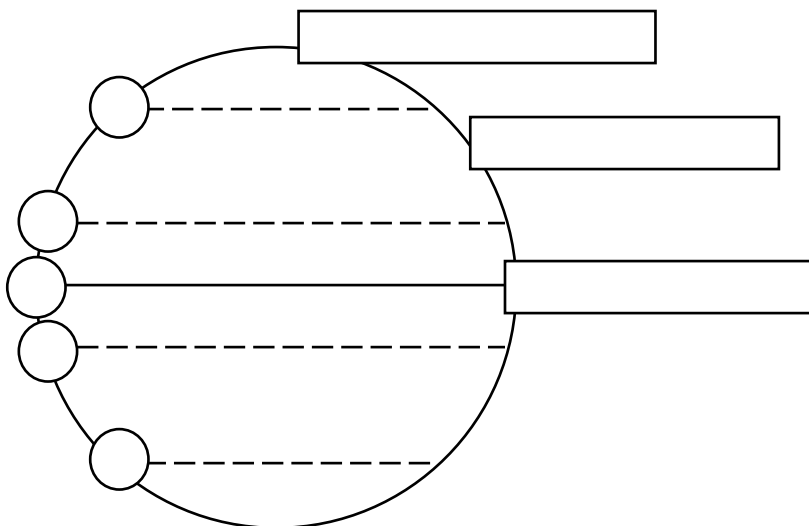
Prostor za računanje

U SLJEDEĆIH PET ZADATAKA ODGOVORE UPIŠI NA ODGOVARAJUĆU CRTU ILI NA ZA TO PREDVIĐENA MJESTA NA SHEMI.

3

19. Dovrši shemu planetarne cirkulacije tako da:

- u kružice uz područja pojasa
visokoga tlaka zraka upišeš **slovo V**, a u kružice uz područja niskoga
tlaka zraka **slovo N**
- strelicama u odgovarajućim
geografskim širinama označiš
smjerove puhanja planetarnih
vjetrova
- u pravokutnike upišeš nazive
planetarnih vjetrova koji pušu u
geografskim širinama koje pravokutnici dodiruju.

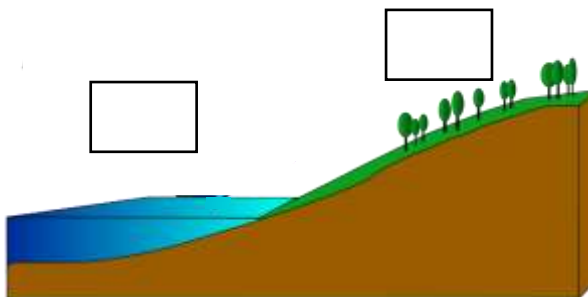

1

20. Područje tlaka zraka koje prati pomicanje termičkoga ekvatora te prema kojemu konvergiraju planetarni vjetrovi u žarkome pojasu nazivamo _____.

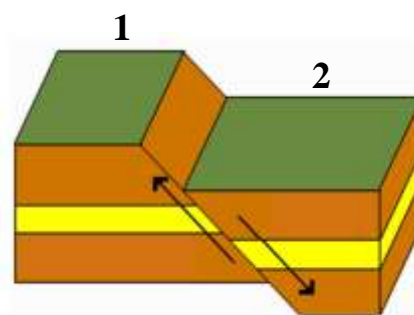
1

21. Dovrši shemu tako da ona prikazuje strujanje zraka **danju** u priobalju. U odgovarajući pravokutnik iznad područja višega tlaka zraka upiši **slovo V**, a u pravokutnik iznad područja nižega tlaka zraka **slovo N**.

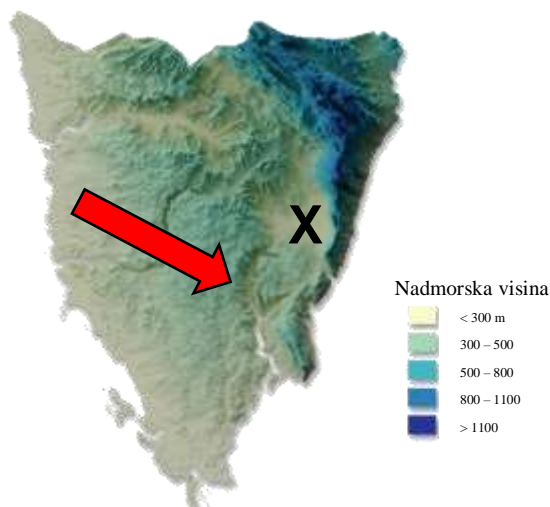
1

22. Shema desno prikazuje rasjed u uvjetima ekstenzije prostora. Taj tip rasjeda nazivamo _____ rasjed. Krovinsko je krilo rasjeda označeno brojem _____.

2

23. Ime je rijeke na čiji tok pokazuje strelica _____, a naziv je tipa riječnoga ušća kojim ta rijeka završava _____.

2

24. Slovom X označeno je krško polje čije je ime _____. Naziv je do 1970-ih godina česte zarazne bolesti na području toga polja _____.

U SLJEDEĆEMU ZADATKU DOPUNI TABLICU POJMOVIMA KOJI NEDOSTAJU.

2

25. U polja tablice upiši nazive odgovarajućih parova nevezane odnosno vezane stijene.

Nevezana stijena	Vezana stijena
	konglomerat
pijesak	

**U SLJEDEĆA DVA ZADATKA JEDAN JE TOČAN ODGOVOR.
ZAOKRUŽI SLOVO ISPRED TOČNOGA ODGOVORA.**

1	
---	--

26. Između kojih se dviju planetarnih frontalnih ploha nalazi tropska zračna masa?

- A) arktičke i polarne   B) polarne i intertropske
C) antarktičke i polarne   D) antarktičke i intertropske

1	
---	--

27. Koju planetarnu frontu obilježava najveća ciklogenetska aktivnost?

- A) arktičku   B) polarnu   C) tropsku   D) intertropsku

**U SLJEDEĆA TRI ZADATAKA DVA SU TOČNA ODGOVORA.
ZAOKRUŽI SLOVO ISPRED TOČNIH ODGOVORA.**

2	
---	--

28. Zahvaljujući kojim plinovima troposfera zadržava terestričku radijaciju?

- A) argonu   B) dušiku   C) kisiku   D) ugljikovu dioksidu   E) vodenoj pari

2	
---	--

29. Koje su od navedenih magmatskih stijena efuzivne?

- A) andezit   B) bazalt   C) diorit   D) gabro   E) granit

2	
---	--

30. Što od navedenog ispravno opisuje Richtеровu ljestvicu?

- A) jačinu potresa procjenjuje prema zapisu seizmografa
B) logaritamska ljestvica
C) mjeri energiju oslobođenu u epicentru
D) opisuje rušilačko djelovanje potresa
E) potres $M_L = 4$ dva puta je jači od potresa $M_L = 2$

**U SLJEDEĆEMU ZADATKU U PAROVIMA POJMOVA KOJI SU PODEBLJANI I
ODVOJENI KOSIM CRTAMA ZAOKRUŽI POJMOVE KOJI SU TOČNI.**

2	
---	--

31. Ergovi su pješčane pustinje u **Africi** / **Aziji**. Veliku važnost u pojačavanju aridnosti pustinje Namib ima **topla** / **hladna** morska struja. Dine nastaju **akumulacijom** / **denudacijom**, a ako su u obliku polumjeseca, nazivamo ih **barhane** / **seife**.